

ЗВІТ
за результатами моніторингового візиту до освітніх центрів
«Донбас-Україна» і «Крим-Україна», розташованих на базі
Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти»

19 березня 2024 року

м. Київ

Мета моніторингового візиту: забезпечення доступу до освітніх послуг осіб, що проживають на тимчасово окупованих територіях.

Склад моніторингової групи:

головний спеціаліст відділу прав громадян на тимчасово окупованих територіях Департаменту моніторингу додержання прав громадян, які постраждали внаслідок збройної агресії проти України Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини – Анна Войтюк;

регіональний координатор взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної ради України з прав людини у м. Києві – Юлія Перетятко;

регіональний координатор взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної ради України з прав людини у Київській області – Владислав Білик.

Розділ 1: довиїзний аналіз інформації щодо функціонування освітнього центру з відкритих джерел

Аналіз проведено: головним спеціалістом відділу прав громадян на тимчасово окупованих територіях Департаменту моніторингу додержання прав громадян, які постраждали внаслідок збройної агресії проти України Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини – Анною Войтюк.

Інформація для осіб з тимчасово окупованих територій: на сайті Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» (далі – заклад освіти) створено окремий розділ «Освітні центри Крим-Україна та Донбас-Україна», який містить загальну інформацію про освітні центри, утворені на базі закладу освіти та перелік документів, необхідних при вступі.

Інформація на сайті є актуальною, однак неповною та потребує конкретизації.

В той же час, інформація про актуальні умови вступу на 2024 рік – відсутня.

Засоби комунікації з освітніми центрами: на сайті не зазначено інформацію про відповідальну особу за роботу освітніх центрів та її контакти, однак вказано електронну пошту закладу освіти. Водночас, у вступників з тимчасово окупованих територій (далі – ТОТ) відсутня можливість звертатися до закладу освіти через месенджери (наприклад Telegram, Viber, WhatsApp).

Опис процедури для вступу людей з тимчасово окупованої території до закладів освіти України: інформація про дату та час роботи освітніх центрів, дату початку та дату завершення прийняття документів наявна.

Правила прийому до закладу освіти у 2023 році затверджено протоколом Вченої ради Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» від 19.04.2024 № 5 (далі – Правила прийому), для завантаження яких наявне посилання.

У Правилах прийому міститься Додаток 12, що встановлює порядок прийому для здобуття вищої освіти осіб, які проживають на ТОТ. Зокрема, він містить інформацію щодо:

- порядку вступу через освітні центри;
- вимог до рівня вступників;
- строків прийому заяв та документів, а також порядку їх прийому для участі у конкурсному відборі;
- організації і проведення конкурсу, зокрема, шляхом дистанційної індивідуальної співбесіди з відеофіксацією.

Дана інформація є детальною, конкретизованою та зрозумілою для сприйняття.

Окрім того, на сайті наявна інформація щодо підготовки усіх вступників до НМТ-2024, однак її розміщено у інших розділах.

Опис процедури для вступу людей з тимчасово окупованої території до закладів освіти України у 2024 році відсутній.

Інформація як дістатися до освітніх центрів: покрокова інструкція відсутня. Для того, щоб прокласти маршрут, вступнику необхідно сформулювати його самостійно.

Інформація щодо уповноваженого закладу середньої освіти:

Для закладу освіти призначено уповноважений заклад середньої освіти – ліцей «Школа екстернів».

Однак, пошук інформації про нього є ускладненим, оскільки на сторінці освітніх центрів інформації щодо адреси, контактів відповідальної особи, розкладу роботи, можливості подати документи до ліцею онлайн для подальшого проходження ДПА – не розміщено.

Розділ 2: моніторинг під час безпосереднього перебування в освітньому центрі

Повна назва об'єкта моніторингу: освітні центри «Донбас-Україна» та «Крим-Україна» на базі Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти».

Фактична та юридична адреси об'єкта моніторингу: вул. Січових стрільців,
52-А, м. Київ.

Моніторинговий візит проводився у присутності:

проректора з науково-педагогічної, освітньої роботи та міжнародних зв'язків Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» – Наталії Муранової;

заступника директора Навчально-наукового інституту менеджменту та психології Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» – Станіслава Чебоненка.

Регламент діяльності освітніх центрів

Інформація, що регламентує діяльність освітніх центрів міститься у Порядку прийому для здобуття вищої освіти до Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» осіб, які проживають на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, тимчасово окупованій території окремих районів Донецької та Луганської областей, території населених пунктів на лінії зіткнення.

Водночас, Порядок прийому до Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» для здобуття вищої освіти вступників, які проживають на тимчасово окупованій території України на 2024 рік не прийнято.

Умови вступу та інформація щодо початку вступної кампанії

Правила прийому до закладу освіти у 2023 році затверджено протоколом Вченої ради Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» від 19.04.2024 № 5 «Правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти в Державному закладі вищої освіти «Університет менеджменту освіти» в 2023 році», з якими можливо ознайомитися на веб-сайті закладу освіти.

Водночас, Правила прийому до Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» на 2024 рік не прийнято.

Інформація про вступників

За консультаціями до освітнього центру у 2023 році звернулось 15 осіб.

13 осіб подали заяви до освітнього центру «Донбас-Україна» та були зараховані на контрактну форму навчання (1 особа на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» та 12 осіб на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»).

Оскільки, заклад освіти здійснює підготовку фахівців за освітніми рівнями вищої освіти бакалавр та магістр виключно за кошти фізичних та/або юридичних осіб, ним неодноразово, листами від 14.07.2022 № 01-02/223 та від 02.03.2023 № 01-02/155 надсилались запити до Міністерства освіти і науки України з проханням надати роз'яснення чи можливе переведення здобувачів вищої освіти на державне замовлення.

Міністерством освіти і науки України листом від 27.03.2023 № 3/1396-23 поінформовано заклад освіти, що переведення здобувачів освіти здійснюється лише після отримання відповідного дозволу державного замовника, у сфері управління якого заклад освіти перебуває, а саме Національної академії педагогічних наук України (далі – НАПН України).

Однак, на запит закладу освіти, НАПН України листом від 19.05.2023 № 4-6/30 повідомлено, що виділення коштів у бюджеті НАПН України для переведення здобувачів освіти на державне замовлення не передбачене.

Навчання відбувається у змішаному форматі, зокрема, 1 особа навчається очно на денній формі навчання, та 12 осіб – онлайн та на заочній формі навчання. Через освітній центр «Крим-Україна» не вступило жодного вступника.

Статистичні дані щодо вступників

Через освітні центри у 2023 році вступило 13 осіб. Варто зауважити, що закладом освіти самостійно ведеться статистика вступників з зазначенням територій, з яких вони вступили.

Динаміка вступників у 2022 – 2023 році

Кількість вступників у порівнянні з 2022 роком збільшилась. Так, у 2022 році до закладу освіти вступило 2 особи, а у 2023 – 13 осіб.

Підтримка вступників та студентів закладом освіти

Вступники на весь період вступної кампанії, спільно з супроводжуючими особами можуть проживати у гуртожитку вартістю 1200 грн на місяць.

Заклад освіти всебічно сприяє в отриманні вступниками довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, а також, у разі необхідності, документів, що посвідчують особу. Зокрема, вступникам надається актуальна адреса та контактний телефон найближчого центру надання адміністративних послуг.

На період навчання, студентам надаються наявні місця для проживання у гуртожитках закладу освіти. Вартість проживання становить 1200 грн на місяць.

При Приймальній комісії діє телефонно-консультаційний центр, у якому спеціально визначено особу, яка надає консультації для вступників з ТОТ.

Уповноважений заклад загальної середньої освіти

У 2023 році призначено уповноважений заклад загальної середньої освіти для проведення річного оцінювання та державної підсумкової атестації, а також видачі документів державного зразка про середню освіту, а саме: ліцей «Школа екстернів», який розміщений за адресою: Голосіївський проспект, 106/4, м. Київ.

Водночас, заклад загальної середньої освіти розташований в іншій частині міста та потребує використання громадського транспорту.

Інформація щодо призначеного у 2024 році уповноваженого закладу загальної середньої освіти відсутня.

Підготовчі курси

В закладі освіти передбачене проведення платних підготовчих курсів для всіх вступників, зокрема з ТОТ, у змішаному форматі. Вартість індивідуальних курсів за 8 місяців становить 3 500 грн, за 4 місяці – 2 000 грн. Водночас, вартість одного групового заняття для 10 осіб складає 27 грн з особи.

Окрім того, до підготовчих курсів, що були започатковані у 2021 році Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України заклад освіти не долучався.

Розміщення інформації у закладі освіти

На момент моніторингового візиту, інформаційні матеріали щодо діяльності освітніх центрів не були розміщені на стендах, проте, за повідомленням адміністрації така інформація розміщується в період проведення вступної кампанії та роботи освітніх центрів на веб-сайті закладу освіти.

Основні проблеми, з якими стикається заклад освіти під час роботи з абітурієнтами з ТОТ:

- через відсутність державного замовлення у закладу освіти, вступники з ТОТ не можуть реалізувати своє право на переведення з навчання за кошти фізичних та юридичних осіб на бюджетну форму навчання;
- у разі перебування студентів на ТОТ, виникають труднощі з оформленням їх особових справ, оскільки студенти не мають змоги надати необхідний пакет документів, зокрема, оригінал свідоцтва про здобуття повної загальної середньої освіти, а також неможливість студента власноруч або за допомогою КЕП підписати договір про навчання у закладі вищої освіти, його представники зіштовхнулись з нерозумінням того, як правильно оформляти особові справи таких вступників на основі наданих документів;
- інформація щодо освітніх центрів «Донбас-Україна» та «Крим-Україна» та уповноважених закладів загальної середньої освіти, розміщена на сайті Міністерства освіти і науки України є застарілою та потребує оновлення;
- недостатня координація роботи освітніх центрів з боку Міністерства освіти і науки України, зокрема, відсутність методичних рекомендацій для керівників освітніх центрів.

Рекомендації за результатами моніторингового візиту:

Міністерству освіти та науки України:

- розробити та затвердити Порядок прийому на навчання для здобуття вищої/фахової передвищої освіти в 2024 році;
- підготувати та поширити між освітніми центрами спрощені інформаційні матеріали щодо діяльності освітніх центрів та проведення вступної кампанії;
- опрацювати питання щодо виділення додаткових бюджетних місць здобувачам освіти, які навчаються за кошти фізичних та/або юридичних осіб у Державному закладі вищої освіти «Університет менеджменту освіти»;
- надати роз'яснення щодо порядку оформлення особових справ вступників, які знаходяться на ТОТ на основі поданих документів, в тому числі їх копій;
- оновити на веб-сайті Міністерства освіти і науки України інформацію щодо освітніх центрів «Донбас-Україна» та «Крим-Україна» та уповноважених закладів загальної середньої освіти у 2024 році.

- розглянути основні проблеми, з якими стикається заклад освіти під час роботи з абітурієнтами з ТОТ, а саме щодо: відсутності державного замовлення у закладі освіти, у зв'язку з чим, вступники з ТОТ не можуть реалізувати своє право на переведення з навчання за кошти фізичних та юридичних осіб на бюджетну форму навчання; труднощі з оформленням особових справ студентів, які перебувають на ТОТ, оскільки студенти не мають змоги надати необхідний пакет документів, зокрема, оригінал свідоцтва про здобуття повної загальної середньої освіти, а також неможливість студента власноруч або за допомогою КЕП підписати договір про навчання у закладі вищої освіти, у зв'язку з чим, заклад освіти не знає як правильно оформляти особові справи таких вступників на основі наданих документів; інформації про освітні центри «Донбас-Україна» та «Крим-Україна» та уповноважених закладів загальної середньої освіти, оскільки розміщена на сайті Міністерства освіти і науки України є застарілою та потребує оновлення; недостатньої координації роботи освітніх центрів з боку Міністерства освіти і науки України, зокрема, відсутності методичних рекомендацій для керівників освітніх центрів;

- напрацювати ефективні механізми вирішення проблемних питань, з якими стикається заклад освіти під час роботи з абітурієнтами з ТОТ.

Міністерству з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України:

- розглянути можливість запровадження безоплатного навчання зі стипендіальним забезпеченням на підготовчих курсах закладів вищої освіти тривалістю до одного року з наступним вступом до закладів вищої освіти для молоді з тимчасово окупованих територій.

Державному закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти»:

- прийняти та розмістити на веб-сайті закладу освіти Порядок та правила прийому до Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» для здобуття вищої освіти вступників, які проживають на тимчасово окупованій території України на 2024 рік;

- затвердити та розмістити на веб-сайті закладу освіти Правила прийому до Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» у 2024 році;

- розробити та розмістити на веб-сайті закладу освіти розділ «Особам з тимчасово окупованих територій», на якому буде розміщено інформацію щодо освітніх центрів, відповідальної особи за їх діяльність, її актуальні контакти з зазначенням месенджерів у соціальних мережах, процедуру вступу через освітні центри у 2024 році, а також інформацію щодо уповноваженого закладу загальної середньої освіти з зазначенням його адреси та контактів уповноваженої особи у доступній формі;

- розмістити на веб-сайті закладу освіти інформацію про актуальні умови вступу осіб з ТОТ на 2024 рік;

- розглянути можливість комунікації зі вступниками через месенджери (наприклад Telegram, Viber, WhatsApp);

- розмістити у розділі «Особам з тимчасово окупованих територій» покрокову інструкцію як дістатись до освітніх центрів;
- посилити інформаційну кампанію щодо переваг вступу через освітні центри.

Головний спеціаліст відділу прав громадян на тимчасово окупованих територіях Департаменту моніторингу додержання прав громадян, які постраждали внаслідок збройної агресії проти України

Анна ВОЙТЮК

Регіональний координатор взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної ради України з прав людини у м. Київ

Юлія ПЕРЕТЯТЬКО

Регіональний координатор взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної ради України з прав людини у Київській області

Владислав БІЛИК